

Nová zpráva KMPG: Vývoj nelegálního trhu s cigaretami v EU je znepokojivý

- V roce 2023 bylo ve 27 členských státech EU spotřebováno více než 35 miliard nelegálních cigaret, přibližně jako v roce 2022.
- Francie má i nadále největší černý trh v EU; představuje 47,7 % celkové spotřeby nelegálních cigaret v zemích EU.
- Spotřeba nelegálních cigaret v celé Evropě roste již pátým rokem v řadě; ve 38 zemích zahrnutých do této studie dosáhla objemu 52,2 miliardy kusů cigaret. Téměř každá desátá cigareta na kontinentu je nelegální.
- V ČR dramaticky narostl objem pašovaných cigaret z Polska, naopak objemy pašované z Ukrajiny a dalších tradičních zdrojových zemí klesají.

Lausanne, Švýcarsko, 10. září 2024. Společnost Philip Morris International (PMI) varuje před vysokým objemem pašovaných a padělaných cigaret v Evropské unii. V roce 2023 se v tomto regionu spotřebovalo 35,2 miliardy nelegálních cigaret, což představuje 8,3 % celkové spotřeby v EU. Oproti předchozímu roku tento podíl vzrostl o 0,1 procentního bodu.

Vyplývá to z výsledků výroční studie KPMG o nelegální spotřebě cigaret z roku 2023, kterou zadala společnost Philip Morris. Ty odhalily, že nezákonný trh v EU je i nadále podstatnou hrozbou pro veřejné zdraví, bezpečnost a ekonomiku jednotlivých členských států. Protože se zločinecké sítě stále více zaměřují na trhy s vyššími daněmi a vyššími cenami, zůstávají padělané cigarety s objemem 12,7 miliardy kusů (tj. 36 %) jedním z hlavních zdrojů nelegální spotřeby v zemích EU.

Celková ekonomická daňová ztráta zemí EU podle studie představuje odhadem 11,6 miliardy eur, tedy o 0,3 miliardy více než v předchozím roce. Pomyslný žebříček zemí s nejvyšší spotřebou nelegálních cigaret i nadále vede Francie s 16,8 miliardami kusů, což představuje souhrnnou ztrátu ve výši 7,3 miliardy eur.

„Jsme svědky rozvoje skupin organizovaného zločinu v Evropě, které stále častěji umísťují výrobní závody blíže západoevropským zemím. Považujeme tento jev za přímý důsledek selhávajícího politického přístupu, který nedělá dost pro snížení prevalence kouření ani pro omezení nezákonného obchodu ohrožujícího spotřebitele, vlády, průmyslové podniky i společnost jako takovou,“ uvádí Christos Harpantidis, viceprezident pro vnější záležitosti PMI. *„Orgány činné v trestním řízení hrají klíčovou roli při potírání organizovaného zločinu zabývajícího se ilegální výrobou cigaret a pašováním napříč Evropou. Chceme-li však nezákonný obchod v Evropě zcela zastavit, potřebujeme komplexní přístup, který přísné tresty a důsledné vymáhání práva doplní osvětovými a vzdělávacími kampaněmi o jeho skutečných dopadech, zajistí předvídatelné daňové a regulační prostředí, v němž dospělí kuřáci nebudou vyháněni na černý trh, a koordinované a zavazující partnerství veřejného a soukromého sektoru.“*

Podle orgánů činných v trestním řízení se nadnárodní organizovaný zločin a celý dodavatelský řetězec nelegální výroby nadále profesionalizuje. Podle informací úřadů, veřejně dostupných článků v médiích a odhadů PMI se dále zrychlila výstavba nelegálních továren na výrobu cigaret. Jen v roce 2023 bylo podle dat úřadů objeveno a zastaveno nejméně 113 výroben nelegálních cigaret ve 22 evropských zemích.

Nárůst spotřeby padělaných cigaret na kontinentu pokračuje již čtvrtým rokem v řadě, a to především kvůli vývoji ve Velké Británii a na Ukrajině. S tím je spojen nárůst také ostatních kategorií nezákonného obchodu včetně pašovaného zboží. V kombinaci s uvolněním objemu legálních přeshraničních dovozů po ukončení cestovních omezení souvisejících s pandemií covidu-19 po roce 2022 dosáhla také celková nedomácí spotřeba cigaret své nejvyšší úrovně (15,5 %) rovnající se více než jedné cigaretě ze šesti.

Navzdory tomuto scénáři však KPMG zjistila, že ve 26 evropských zemích byl podíl nelegální spotřeby nižší než 10 %, z toho na 16 trzích byl tento podíl dokonce nižší než 5 %. Ve 25 z 38 evropských zemí zahrnutých do studie pak podíl nelegální spotřeby cigaret ve srovnání s rokem 2022 zůstal buď podobný, nebo dokonce poklesl. *„Pokles nelegální spotřeby v zemích jako Itálie, Polsko, Rumunsko nebo Španělsko je více než povzbudivý. Musíme proto pokračovat ve spolupráci s orgány činnými v trestním řízení a vládami, abychom zajistili, že se nezákonný obchod nestane ještě větším problémem celé EU,“* prohlásil Massimo Andolina, prezident PMI pro evropský region. *„Nezákonný obchod podkopává snahy o snížení prevalence kouření. Má negativní dopady na veřejné zdraví a spotřebitele a způsobuje finanční škody vládám i průmyslovému odvětví. Regulační orgány musí považovat*

PHILIP MORRIS ČR

boj s nelegálním obchodem za důležitou prioritu. Zároveň musí umožnit, aby bezdýmné produkty byly dostupné a cenově přijatelné pro všechny dospělé kuřáky, kteří by jinak pokračovali v kouření cigaret.“

Pokud se zaměříme na Českou republiku, můžeme zde pozorovat znepokojivý vývoj. Od poklesu v době covidu černý trh setrvale roste a v roce 2023 dosáhl 5,7 % celkové spotřeby cigaret, resp. 730 milionů nelegálních cigaret. To sice není z celoevropského hlediska až tak vysoké číslo, ale v kontextu České republiky se jedná o rekordní úroveň.

Nejnebezpečnější kategorií nelegálních cigaret jsou padělky, které tvoří asi 40 % všech nelegálních cigaret, tedy 2,9 % celkové spotřeby, resp. 290 milionů cigaret. Opět se jedná o historicky nejvyšší hodnotu. Teno rostoucí trend byl navíc potvrzen i průzkumem založeným na sběru prázdných krabiček provedeným v prvním pololetí roku 2024, který množství padělků odhadl na 4,1 % spotřeby cigaret.

Významným zdrojem nelegálních cigaret jsou dovozy z Polska. Ty opět v roce 2023 dosáhly rekordní hodnoty 950 milionů cigaret, dvojnásobek oproti roku 2022. Ačkoliv většina dovozů v rámci EU pro osobní spotřebu je legální a je daná zejména velkým rozdílem cen cigaret mezi Českou republikou a Polskem, KPMG odhaduje, že objem pašovaných cigaret je 210 milionů, tedy téměř jedna čtvrtina polských dovozů.

Naproti tomu objem pašovaných cigaret z Ukrajiny a dalších tradičních zdrojových zemí poklesl a je nyní zhruba poloviční v porovnání s před-covidovou dobou.

Rostoucí ceny v České republice pak způsobují i pokles nákupů německými turisty. Objem těchto nákupů KPMG v roce 2019 odhadovalo na 4,1 mld. cigaret, v roce 2023 již jen 1,7 mld. cigaret.

Zpráva KPMG pokrývá už 38 evropských zemí

Roční analýza společnosti KPMG poprvé od svého zveřejnění v roce 2006 rozšířila svůj záběr a nově ve svém již osmnáctém vydání zahrnuje s všechny balkánské země. Studie pokrývá celkem 38 zemí: 27 členských států EU, dále Albánii, Bosnu a Hercegovinu, Černou Horu, Kosovo, Moldavsko, Norsko, Severní Makedonii, Srbsko, Švýcarsko, Ukrajinu a Velkou Británii.

Ve srovnání s některými západoevropskými zeměmi jako je Francie nebo Velká Británie, vykázal region balkánských zemí nižší výskyt nelegálních cigaret. Na druhé straně zemí s druhým nejvyšším objemem spotřebovaných nelegálních cigaret v objemu 8,4 miliardy kusů zůstává Ukrajina.

Co říkají Evropané?

Nezákonný obchod s tabákem má přímý dopad na životy lidí v celé Evropě. Umožňuje snadnou dostupnost nelegálních tabákových výrobků v nízké kvalitě, čímž odrazuje od snahy skoncovat s kouřením, podkopává zavedená opatření zaměřená na prevenci kouření u dětí a mládeže a oddaluje u dospělých kuřáků případné rozhodnutí o přechodu k méně rizikovým alternativám. Pro spotřebitele mají výrobky pocházející z černého trhu vážné důsledky, protože nelegální zboží je zpravidla vyráběno v nevyhovujících podmínkách, zcela bez ohledu na právní normy a platné předpisy o kontrole tabáku.

Pro lepší porozumění přístupu občanů EU k nelegálnímu trhu pověřila PMI nezávislou společností Povaddo výzkumem veřejného mínění. Ten byl proveden ve 14 evropských zemích v lednu 2024 a bylo zjištěno, že:

- Více než polovina (60 %) se domnívá, že jejich země (a EU jako celek) má problém s nelegálním tabákem a nezákonnými výrobky obsahujícími nikotin.
- Téměř tři čtvrtiny (74 %) souhlasí s tím, že vlády musí při rozhodování o regulaci a zdanění tabáku a výrobků obsahujících nikotin brát nezákonný obchod v úvahu.
- 77 % souhlasí s tím, že kvůli nelegálnímu obchodu s tabákem přicházejí vlády o značné daňové příjmy.

PHILIP MORRIS ČR

Nelegální obchod je rovněž spojený s rostoucím počtem zločineckých gangů, jejichž činnost často dopadá na nejzranitelnější komunity a obyvatelstvo, a připravuje vlády o daňové příjmy potřebné k poskytování veřejných služeb, včetně bezpečnosti. Výnosy z nezákonného obchodu pak často pomáhají rozvíjet další závažné trestné činy, jako je obchodování s lidmi, korupci a praní špinavých peněz.

Pro PMI je potírání nezákonného obchodu s tabákem dlouhodobou prioritou. Zavádí preventivní a ochranná opatření v boji proti nelegálnímu obchodu a spolupracuje s veřejným a soukromým sektorem na posílení boje proti tomuto globálnímu problému.

S postupujícím naplňováním vize budoucnosti bez kouře pak PMI zvyšuje i vlastní úsilí o zabezpečení vlastního dodavatelského řetězce i produktů, které prodává, a o ochranu spotřebitelů a vlastních značek před pašeráky a padělateli. Společnost spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení a dalšími organizacemi po celém světě na omezení a zastavení nelegálních aktivit, včetně padělání a pašování. PMI také nadále podporuje příslušné evropské předpisy, jako např. Směrnici EU o tabákových výrobcích a její ustanovení o sledování a trasování.

Podrobný přehled výsledků a metodiky zprávy KPMG je k dispozici [zde](#).

Další informace o prevenci nezákonného obchodu najdete na [PMI.com](https://www.pmi.com).

Kontakt pro média:

Vojtěch Severýn
Manažer komunikace
vojtech.severyn@pmi.com

Philip Morris ČR a.s.

Společnost Philip Morris ČR a.s. je dceřinou společností Philip Morris International (PMI), jejíž vizí je vybudovat svět bez cigaretového kouře. Vedle tradičních tabákových výrobků distribuuje Philip Morris ČR a.s. na českém trhu bezdýmná elektronická zařízení IQOS ILUMA a kompatibilní tabákové náplně Terea a náplně bez tabáku LEVIA, zařízení na nahřívání tabáku lil SOLID s tabákovými náplněmi Fiit, elektronické cigarety VEEV ONE, jednorázové elektronické cigarety VEEV NOW a další související příslušenství. Společnost Philip Morris ČR a.s., která zde působí už od roku 1992 a zaměstnává více než 1 100 lidí, je kótována na Burze cenných papírů Praha (BCPP). Zároveň vlastní 99% obchodní podíl v dceřiné společnosti Philip Morris Slovakia s.r.o., registrované ve Slovenské republice. Společnost již více než 30 let přispívá na pomoc různým charitativním projektům, včetně projektů zahrnujících podporu sociálních programů zaměřených na zlepšení životních podmínek v místních komunitách. Více informací naleznete na www.philipmorris.cz včetně výroční zprávy za rok 2023.

Philip Morris International Inc.: Přinášíme budoucnost bez kouře

Philip Morris International (PMI) stojí v čele proměny tabákového průmyslu s cílem vytvořit budoucnost bez kouře a dlouhodobě rozvíjí své portfolio tak, aby zahrnovalo produkty mimo odvětví tabáku a nikotinu. Současné produktové portfolio společnosti sestává především z cigaret a bezdýmných výrobků. Od roku 2008 investovala společnost PMI více než 12,5 miliardy amerických dolarů do vědecky podloženého vývoje a komercializace inovativních bezdýmných výrobků pro dospělé, kteří by jinak pokračovali v kouřením, s cílem zcela ukončit prodej cigaret. To zahrnuje budování hodnotících vědeckých schopností na špičkové úrovni, zejména v oblastech preklinické systémové toxikologie, klinického a behaviorálního výzkumu, jakož i postmarketingových studií. Po akvizici společnosti Swedish Match, lídra na trhu s orálními nikotinovými produkty, se koncem roku 2022 společnost PMI stala globálním lídrem bezdýmných produktů vedené značkami IQOS a ZYN. Americký Úřad pro kontrolu potravin a léčiv (FDA) povolil marketing výrobku IQOS Platformy 1 a tabákových náplní s označením „tabákový výrobek s modifikovaným rizikem“ (MRTP), přičemž zjistil, že jsou tyto výrobky vhodné pro podporu veřejného zdraví. Bezdýmné produkty společnosti PMI byly k 30. červnu 2024 dostupné na 90 světových trzích a podle odhadů již zhruba 36,5 milionů dospělých po celém světě užívá naše bezdýmné produkty. Ty v první polovině roku 2024 tvořily přibližně 38 procent celkových čistých tržeb společnosti. S významnými odbornými znalostmi, vybudovanými na pevných základech v oblasti biologických věd, oznámila v únoru 2021 PMI svou ambici rozšířit své působení prostřednictvím společnosti Vectura Fertin Pharma do oblastí wellness a zdravotní péče a dodávat inovativní produkty a řešení, jejichž cílem je zabývat se nenaplněnými potřebami spotřebitelů a pacientů. Více informací naleznete na <https://www.pmi.com/> a <https://www.pmiscience.com/>.

Philip Morris ČR a.s.
Sídlo: Kutná Hora
Vítězná 1
PSČ 284 03
Česká republika

IČ: 14803534
DIČ: CZ 14803534
zapsaná v obchodním rejstříku
vedeném Městským soudem
v Praze, odd. B, vložka 627

kontaktní adresa:
120 00 Praha
Tel.: (+420) 266 702 111
www.philipmorris.cz

Karlovo náměstí 10